

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 186 | Tarih 8-14 Ocak, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 90 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

11 Ocak: Türkiye'nin en yüksek idare mahkemesi olan Danıştay'ın eski bir üyesi (Ramazan E. olarak tanımlandı), inanç temelli Gülen hareketiyle bağlantıları nedeniyle cezasını çekmek üzere cezaevine gönderildi

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

8 Ocak: Diyanet İşleri Başkanlığı, alkollü içkilerden alınan yüksek vergilerden Cumhurbaşkanlığı'nın pay almasını

eleştiren ve 'Bardakta senin için içiyorum' paylaşımında bulunan sanatçı Volkan Konak hakkında suç duyurusunda bulundu.

8 Ocak: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin ek kararıyla Murat Çetiner'in adının geçtiği en az 3 haber ve paylaşımın kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellenmesine, silinmesine ve arama motorlarında dilekçe sahibinin adıyla ilişkilendirilmemesine hükmedildi.

8 Ocak: Engelliweb sitesinde yer alan 5 Aralık 2023 tarihli bir içeriğin, İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin ek kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellenmesine, silinmesine ve arama motorlarında talep edenin adıyla ilişkilendirilmemesine karar verildi.

9 Ocak Hizbullah'a yakınlığıyla bilinen Peygamber Sevdalıları Platformu üyesi üç kişinin Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğretmen olarak istihdam edildiği iddiasına ilişkin haberlere erişimin engellenmesine ilişkin en az 2 haber ve paylaşım, Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

9 Ocak Türkiye'de gazeteciler 2023 yılında 563 kez mahkemeye çıkarken, kolluk kuvvetleri tarafından gözaltına alınan 72 gazeteciden 27'si tutuklandı.

9 Ocak: Türk makamları, Adalet Bakan Yardımcısı Akın Gürlek'in adının karıştığı iddiaları haberleştiren gazeteci Seyhan Avşar'a adli denetim tedbirleri kapsamında yurt dışına çıkış yasağı getirdi.

10 Ocak: Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) kararnameyi kapsamında görev yerleri değiştirilen hakim ve savcılarla ilgili habere İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

10 Ocak: TikTok'ta canlı yayın yaptığı sırada eşi tarafından şiddete maruz kalan kadınla ilgili en az 3 haber 10 Ocak 2024 tarihinde erişime engellendi.

10 Ocak: X sosyal medya platformu Çarşamba günü yaptığı açıklamada, "X hizmetinin engellenmesini önlemek için" Türkiye'deki 12 hesap hakkında işlem başlattığını duyurdu ve tıpkı Mayıs genel seçimleri öncesinde olduğu gibi, bu kez de Mart ayındaki yerel seçimler öncesinde Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı eleştiren içerikleri sansürledi.

10 Ocak: 76 yaşındaki Türk oyuncu Orhan Aydın, 2016 yılında attığı bir tweet'te Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan "hırsız" diye bahsettiği için cumhurbaşkanına hakaretle suçlanıyor.

11 Ocak: Boğaziçi Üniversitesi Rektörü Naci İnci'nin üniversitedeki öğrenci ve öğretim üyelerinin kişisel verilerini içeren veri tabanlarını danışmanlık şirketlerinin incelemesine açtığı iddiasına ilişkin habere İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

11 Ocak: Berkay Kahvecioğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın portresiyle Gezi eylemcilerine yönelik "o..." ifadesini kullandığı çalışması nedeniyle 1 yıl 2 ay hapis cezasına çarptırıldı.

11 Ocak: Kasım ayında tutuklanan kapatılan Zaman gazetesinin eski genel yayın yönetmen yardımcısı gazeteci Mehmet Kamış, tutuklanmasına gazetecilik faaliyetlerinin neden olduğunu söyledi.

12 Ocak: Azerbaycanlı işadamı Mübariz Mansimov Gurbanov'un adının geçtiği en az 3 habere Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

12 Ocak: Anayasa Mahkemesi, 2015-2023 yılları arasında 62 X kullanıcısının hesaplarına erişimin engellenmesinde hak ihlali tespit etti.

12 Ocak: Anayasa Mahkemesi, geçtiğimiz yıl yaşanan büyük depremlerin ardından popüler sosyal medya platformu Ekşi Sözlük'e getirilen erişim engelinin ifade özgürlüğü ihlali olduğuna karar verdi.

13 Ocak: Web sitesi oluşturma platformu Wix'in alan adı (wixsite.com) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından engellendi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

12 Ocak: Hapisteki bir muhalif milletvekilinin avukatları, en üst mahkemenin lehine verdiği iki karara rağmen cezaevinde tutulan müvekkillerinin tutukluluk halinin devamında hak ihlalleri yaşandığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne üçüncü kez başvuruda bulundu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

9 Ocak Halkların Demokratik Partisi (HDP) Milletvekili Hüda Kaya, 1 Kasım 2023 tarihinden bu yana İstanbul Marmara (Silivri) Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutuluyor.

10 Ocak: Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde bir eve yapılan baskında 4 kişi (İdris Kurt, Sitar Kurt, Canan Kurt, Sabiha Kurt) işkence ve kötü muameleyle maruz kaldı.

12 Ocak: Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan Mehmet Çoban adlı mahpus, ruhsal ve fiziksel sağlık sorunları nedeniyle hastaneye kaldırılması gerekirken kaldırılmadı.

12 Ocak: Tekirdağ 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde mahpusların 24 saat kamera ile izlendiği, bu uygulamaya itiraz eden mahpuslar hakkında cezaevi yönetimi tarafından disiplin soruşturması başlatıldığı ve mahpuslara iletişim haklarından mahrum bırakma cezası verildiği bildirildi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

11 Ocak: Önde gelen Türk-Amerikan akademisyenlerden ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı eleştiren Dr. Ahmet T. Kuru, Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da polisler tarafından taciz edildiğini ve Malezya hükümetindeki dostlarına ulaşmasaydı tutuklanıp Türkiye'ye sınır dışı edileceğini söyledi.